

כיצד פרק שני יבמות

כ.

עין משפט
נר מצוה

- (א) סנהדרין ג. לקמן טו.
 (ב) ר"ח. (ג) [לקמן כה.].
 (ד) [לעיל יב.]. (ה) סנהדרין ט.
 (ו) [סנהדרין ט.]. (ז) [לעיל
 קידושין ג. צ"ב מת. הרי"ט
 ג. חולין ק"ג.]. (ח) סנהדרין
 ט. א. לקמן טז. סנהדרין
 יח. (י) [ג' מוספות לעיל
 ה. ד"ה וזכתי.]. (יא) [לעיל
 ג.]. לקמן מה. [ג' מא.].
 (יב) [לקמן כה.]. (יג) [דברים
 כה.]. (יד) [ויקרא כא.].
 (טו) [שם.]. (טז) [דברים כה.
 ט] [ש"ך לע"ב].

גליון הש"ס

מתני' הוציאת ולא
 מתיבמת. עין גר"ש פ"ג
 דלה:

הגהות הב"ח

(א) במשנה כל שאיסורה
 איסור ערוה לא: (ב) נמי
 יש ק"י יבמה אחרת שעולה
 לחליצה: (ג) 'תוב' ד"ה יב' ולא
 וכו' דלא קשה ממי דלא
 נשעין ביאה שמה':

מוסף רש"י

שמגרשה בגט. לאחר
 שנשאה נעשית כששמו וחס
 רצה לגרשה מגרשה בגט
 ואינה זריכה חליצה
 ומחזירה. אם רצה
 להחזיר ולא אמרין מזה
 רמז רחמנא עליה ועדה
 ומשפתא מיקום עולה
 באיסור אשת אח (ועי' ה.
 ובני"ז קמ"ז דף טז.) מרי מרי
 אשמעינן מגרשה בגט
 ואינה זריכה חליצה
 ואשמעינן שאם רצה
 להחזירה מחזירה חליצה
 אשה (ובתובת פב.) איסור
 מצוה איסור קדושה.
 יבמה שפלה לפני יבם
 והיא אסורה עליו משום
 מזה או משום קדושה,
 חולצת. ואינה יולדת בלא
 כלום, אף על גב דגבי חיוב
 כריתות ק"ל מנורה שיה
 דעליה דיואיה הימנו בלא
 כלום בלא חליצה. היס הוא
 דאסורה ליה איסור ממנו
 דלא תפסי בה קדושה אלא
 איסור מזה או קדושה
 דבנות קדושת יבמה מבייש
 מיבמתו יבמה, יש לך
 אחרת שפלה השערה
 לחלוץ ואינה עולה ליבם,
 ואחו זו חייב לאחין
 (סנהדרין ג"ג.) ולא
 מתיבמת. דלא אסורה
 ליה, וביבמה מימי עשה
 מזה או משום קדושה,
 ביאה ראשונה שמקיים בה
 יבמה יב' עליה, אטו ביאה
 שניה שאין בה משום עשה
 (שם.) לאתויי צרת
 אילונית. הרי שהיא שוי
 צ' נשים והאחת אילונית,
 אילונית דוכתימת דלא
 ילדה, לטון איל זכר מן
 האלון, ומת בלא יבום,
 שמהן אסורות להתייבם
 ופטורות מן החליצה (ועי'
 יב.) ר' יהודה מחליץ.
 שהיא שונה ומפרק,
 איסור מצוה אלמנה
 לכהן גדול כו' דכתיב.
 בסוף ויקרא,
 כששפלה כל מנות הכהן,
 אלה המצוה, איסור
 קדושה שניות מדברי
 סופרים. כגון אם אמו
 ואם אביו, ואמאי קרי ליה
 איסור קדושה. שא"ל תמיים
 יבמה יב' עליה (שם טו.).

שמגרשה בגט. ואינה זריכה חליצה ואם רצה להחזיר מחזירה ולא אמרין מזה רמז רחמנא עליה ועדה ומשפתא מיקום עולה באיסור אשת אח: **לימא.** עדיין יבומין הראשונים עליה ומיבטי חליצה: **שדי היסורא.** למדרש ולקחה ללא מיבטי חליצה: היכא

האי איסורא דאית ליה התירא. דפקע איסור אשת אח דיכול להחזירה לאחר שגרשה וכו' היכי דפקע ליה לגבי דידיה איסור אשת אח פקע נמי לגבי אחיו הגולד וה"ל אשת אחיו שהיה בעולמו: **לאיתויי צרת אילונית.** אע"ג דמתני' לא קתני צרה מ"מ הוי בכלל דכל שאיסורה איסור

ערוה דמשמע שאיסורה צא מחמת ערוה דהיינו הצרה ולא הולך להזכיר הצרה צהדיא משום דאפירקין דלעיל קאי והא דלא קאמר לאיתויי צרת סוטה וצרת ממזיר גרושה משום דאילונית דמיא טפי לעריות שמתרות למת ואסורות לייבם:

בשלמא מן הנשואין כו'. תימה דמן הנשואין נמי מיקשי ליה דלמאי חוללת כיון דאין עולה לייבום דלא אחי עשה דמי לא מעשה ועשה ומיהו כי מיבטי כריתות וי"ל דלא קאמר בשלמא אלא ממאי דאין מתיבמת:

יבא עשה וידחה לא תעשה. הקשה ריב"ז פ"ג צ"ג דסנהדרין (דף יט. וש) דכיון דאין אשה מתעברת מביאה ראשונה כדאמר בסוף פ' ד' אחין (לקמן ד' לה. וש) היאך תמיבם דבצי"א ראשונה ליכא הקמת שם וביאה שניה אסירא ליה כדאמר לקמן גזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שניה ור"י דלא קשה מידי דלא צעיק (ו) שמהא ראיה להקמת שם אלא שהיבמה והיבם יכו ראין להקמת שם ולא ממעטיין אלא אילונית שאינן ראוין לילד לעולם אצל ביאה שאין יכולה להתעבר בה לא ממעטי כיון שהאשה או היבם ראין לצסוף להוליד דלצ"כ מיקשה היאך קטנה מתיבמת לרבנן וגם לרבי מאיר היתה מתיבמת אי ללא חששא דשמה תמלא אילונית ובפרק צ"ס (לקמן דף ק"א:) תנן קטן הבא על הגדולה תדלנו וצ"י הבא על יבמתו (לקמן נה:) נמי מרבינן דנקנית צביאה שלא כדרכה והערה אע"פ שאין מתעברת בה א:

אי הכי חייבי לאוין נמי. פ"י כיון דאין עולים לייבום לא יעלו לחליצה ומיהו לר"י היכי מזי למימר דלא יעלו לחליצה הא מיבמתו דשמעינן דאין

הדיוט ואמאי קרי ליה איסור מצוה דכתי' אלה המצוה איסור קדושה שניות מדברי סופרים ואמאי קרי ליה איסור קדוש' אמר אביו כל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש א"ל רבא וכל שאינו מקיים דברי חכמים קדוש הוא דלא מיקרי רשע נמי לא מיקרי אלא אמר רבא קדש עצמך במותר לך: אלמנה לכהן גדול: קפסיק ותני לא שנא מן הנשואין ולא שנא מן האירוסין (ו) בשלמא מן הנשואין עשה ולא תעשה וראין עשה דוחה לא תעשה ועשה אלא מן האירוסין לא תעשה גרידא הוא יבא עשה וידחה לא תעשה אמר רב גידל אמר רב אמר קרא ועלתה יבמתו השערה שאין ת"ל יבמתו מה תלמוד לומר יבמתו יש לך יבמה (ו) אחת שעולה לחליצה ואינה עולה לייבום ואיזו זו חייבי לאוין ואימא חייבי כריתות אמר קרא אם לא יחפוץ האיש לקחת הא חפץ מייבם (ו) כל העולה לייבום עולה לחליצה וכל שאין עולה לייבום אינו עולה לחליצה א"ה חייבי לאוין נמי הא רבי רחמנא יבמתו ומה ראית מסתברא

יש לך יבמה כו'. דלא כתב ולא יחפוץ האיש לקחת זהו לקחת לא קרינן זה ועלתה להכי הדר כתב יבמתו למימר דיש לך יבמה אחרת שעולה השערה לחלוץ ואע"ג דלא כתיב זה לקחת שאין עולה לייבום: **אימא חייבי כריתות.** נמי לילך מהכא דליבטי חליצה ואמאי פטרינן לגמרי: (ט) **ספסי זה קיושין.** הילכך קרינן ביה לקחת דיעבד אצל חייבי כריתות לא תפסי זהו קידושין ואפי' עבר האי יבם ונסבה לאו קימה היא: **ללדין**

(א) בשלמא מן הנשואין עשה ולא תעשה. אלמנה לא יקח, במולה יקח ולא בעולה (לקמן טז.) ובני"ז סנהדרין (ח) כל העולה לייבום. יקחת יבם, עולה לחליצה. ליקח חליצה (לעיל ג.). וכל שאינה עולה. לנית דין, ליבום. שאינה וקוסק להמיבם (לקמן טז.). השערה לפני חוקים לחליצה (לקמן טז.).

- ח א מיי פ"ו מהלכות
 יבום הלכה ז טו"ש"ע
 אה"ע סימן קעד סעיף ז:
 ב ב מיי שם פ"ו הלכה
 ז טו"ש"ע שם סימן
 קטנ סעיף ז וסעיף ד:
 ג מיי פ"א מהלכות
 אשות הלכה ו סג
 לאוין קי טו"ש"ע שם סימן
 טו:
 ד מיי פ"ו מהלכות
 יבום הלכה יא:
 ה מיי פ"א מהלכה
 יט:

תורה אור השלם

- פי' ישבו איתם יחדיו ומת אחד מהם וכן אין לו לא תורה אשת הומת הוציאה לאיש ו' יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה:
- דברים כה ה קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחלוףו שם אלהיהם כי את אשר יי לחם אלהיהם הם מקריבים יהיו קדש: ויקרא כו ו
- אלה המצוות אשר צוה ה את משה אל בני ישראל בחר סיני: ויקרא כו לד
- ואם לא יחפוץ האיש לקחת את יבמתו וקלחה אל יבמתו השערה אל הוקמה ואמרה מאן במי לקחים לאודו שם בישראל לא אבה יבמי: דברים כה ז

תוספות ישנים

(א) ואע"ג דלקמן אטריחן קרא לטון למימר שתדלנו שמה מיניה יפסיק בעלמא א"י שאי קטן דלמי בר הקמת שם כלל דעלמי קטן אצל אחת הבתולה לאחר ביאה ראשונה איכא על ביהמה שם. וא"ת היכי קאמר בשלמא מן הנשואין לא אחי עשה דמי יש לנו ועשה. הא ודאי יש לנו למר דכח דמי לית ועשה אע"ג דבעלמא לא דמי משום דמי לאו נשטי שיה בכל (בעלמא דף קה.). וי"ל דפרין הכי אפי' לא אמרין דאין תלוך בין ולא עשה בכל ללאו שאיטי שיה בכל (מ"מ) ולא תקשי לך מרי מן הנשואין מ"מ מקשי לך דמי האירוסין דיבא עשה ונתה לית: ומשני רבי רחמנא יבמתו. וא"ת א"כ מנלן חייבי לאוין גרידי דלא מייבמה טקי יבמתו בלאו ועשה חייבי לאוין גרידי דעין לא שמעינן וי"ל דמסתבר דלמא יבמתו לחדש ולאסור ליבם ואי לחייבי לאוין ועשה לא לאסור חייבי לאוין דמיני. וא"ת וימא דחייבי לאוין ועשה אפי' חליצה לא לרבי ומפטר ויקוי יבמתו דמשמע דחליצה נמייה דרין בחייבי לאוין גרידי די"ל דסברא הוא לאוקמני יבמתו בכל דהי דתפסי בהו קדושי:

(ב) ק"ש דפי מ"כ בתולה שפיר אלטריך אדף דהוי לאו ועשה שאיטי שיה בכל ואפי' לא דמי.

